

بررسی میزان میکرونوکلئوس سلول های مخاط باکال افراد غیر سیگاری با افراد سیگاری با سابقه کمتر و بیشتر از ۱۰ سال استفاده از سیگار

دکتر نوشین جلایر نادری

دانشیار-گروه آسیب شناسی فک و دهان- دانشکده دندانپزشکی - دانشگاه شاهد

jalayer@shahed.ac.ir

دکتر ساره فرهادی، استادیار- گروه آسیب شناسی فک و دهان -دانشکده دندانپزشکی -دانشگاه آزاد اسلامی
دکتر سمانه سرشار، دانش آموزته رشته دندانپزشکی دانشکده دندانپزشکی- دانشگاه شاهد

مقدمه و هدف: افزایش تعداد میکرونوکلئوس نشان دهنده تغییرات ژنوتوکسیک سلولی است. مطالعه حاضر با هدف بررسی میزان میکرونوکلئوس سلول های مخاط باکال دهان در کسانی که بیش از ۱۰ سال سیگاری کشیدند، در مقایسه با افرادی که کمتر از ۱۰ سال سیگاری بوده اند، انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر هیستوریکال کوهورت بود. افراد سیگاری در ۲ گروه قرار گرفتند: گروه اول کسانی که بیش از ۱۰ سال سیگار (۲۶ نمونه) می کشیدند و گروه دوم کسانی که کمتر از ۱۰ سال سیگار (۱۴ نمونه) می کشیدند. گروه شاهد غیر سیگاری بودند (۲۳ نمونه). سلول های مخاط باکال توسط اسپاتول تراشیده و بر روی اسلاید شیشه ای پخش شدند. رنگ آمیزی فلوگن جهت نمایش میکرونوکلئوس استفاده شد. وجود و میزان متوسط میکرونوکلئوس در نمونه ها تعیین شد.

یافته ها: میانگین تعداد میکرونوکلئوس در سلول های مخاط باکال دهان در افراد غیرسیگاری ۰/۹۴، در گروهی که زیر ۱۰ سال سیگاری بودند ۱/۸۹ و در افرادی که بیشتر از ۱۰ سال سیگار می کشیدند ۲/۰۱ بود. این اختلاف معنادار بود ($p < 0.002$). اختلاف معنی داری بین تعداد میکرونوکلئوس های سلول های مخاط باکال در افرادی که کمتر از ۱۰ سال سیگار می کشیدند با افرادی که بیشتر از ۱۰ سال سیگاری بودند، مشاهده نشد ($p > 0.06$). درصد سلول های دارای میکرونوکلئوس در افراد غیر سیگاری ۲/۲۶٪، در افراد سیگاری بالای ۱۰ سال ۱۴/۳٪ و کمتر از ۱۰ سال ۱۳/۹٪ بود. این اختلاف معنی دار بود ($p < 0.001$). میزان درصد سلول های دارای میکرونوکلئوس در افراد سیگاری بیشتر و کمتر از ۱۰ سال معنی دار نبود ($p > 0.06$).

نتیجه گیری: میانگین تعداد میکرونوکلئوس در سلول های مخاط باکال دهان افراد غیرسیگاری بسیار کمتر از افراد سیگاری است. افزایش مدت زمان مصرف سیگار سبب افزایش قابل ملاحظه فراوانی میکرونوکلئوس می شود.

واژگان کلیدی: میکرونوکلئوس، سیگار، مخاط باکال